

Europos supratimo apie antibiotikus diena

Europos sveikatos iniciatyva

Europos supratimo apie antibiotikus diena

2019 m. lapkričio 18 d. Europoje ir Lietuvoje minima Europos supratimo apie antibiotikus diena. Pagrindinis šios dienos tikslas – informuoti visuomenę, kada ir kaip vartoti antibiotikus, pabrėžti atsakingo požiūrio svarbą gydantis šiais vaistais.

Lapkričio 18-oji diena Europos minėtinų dienų kalendoriuje atsirado dėl to, kad bakterijų atsparumo antibiotikams problema nemažėja – pastaraisiais metais kai kurių bakterijų atsparumas paskutiniams efektyviems antibiotikams dramatiškai didėja.

Antibiotikams atsparių bakterijų atsiradimas ir paplitimas, ypač atsparių rezerviniams antibiotikams, yra didelė visuomenės sveikatos problema, grėsmė pacientų saugumui bei didelė ekonominė našta Europoje ir visame pasaulyje. Didėjantis atsparumas rezerviniams antibiotikams reiškia, kad grėsmė neturėti efektyvių antibiotikų labai reali - plintančios infekcijos bei nedideli sužalojimai vėl gali tapti mirtini.

Kasmet pasaulyje nustatomi 480 tūkstančių antibiotikams atsparios tuberkuliozės atvejų. Be to, ši problema kelia didelį pavojų operacijoms ir organų transplantacijoms, kurias atlikti be efektyvių antibiotikų gali tapti neįmanoma. Naujų antibiotikų nesukuriama ir nežinoma, kada tai pavyks padaryti, todėl būtina stabdyti atsparių bakterijų plitimą.

Visuomenei reikia skubiai keisti požiūrį į antibiotikų skyrimą bei vartojimą. Net jei bus atrasta naujų vaistų, be elgsenos ir požiūrio pokyčių, atsparumas antibiotikams išliks viena iš didžiausių grėsmių.

Ne kiekvienas karščiavimas yra infekcija, ir ne kiekviena infekcija yra sukeliama bakterijų. Be to, daugelis infekcijų yra savaime praeinančios ir neturi būti gydomos antibiotikais. Svarbu prisiminti, kad gydymo antibakteriniais vaistais tikslas – sunaikinti bakterijas infekcijos vietoje, o virusų šie vaistai nesunaikina.

<http://www.hi.lt/lt/atsparumas-antibiotikams.html>

Netinkamas antibiotikų vartojimas – nematoma grėsmė ateinančioms kartoms

Svarbu prisiminti, kad gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų, sukeltų įvairių virusų, gydymas antibiotikais yra neveiksminga priemonė. Antibiotikai skirti gydyti bakterijų sukeltus susirgimus. Neatsakingas ir besaikis šių vaistų vartojimas ne tikalina žmogaus organizmą, bet ir gilina globalią antimikrobinio atsparumo problemą. Pasaulyje nuolat fiksuojama atvejų, kai bakterijų nebeveikia antimikrobiniai vaistai, kurie buvo skirti su jomis kovoti.

Skiriant antimikrobinus vaistus be būtinybės, ilgainiui bakterijos gali tapti atspariomis. Tokios bakterijų sukeltos ligos antibiotikai gali nebeįveikti.

<https://antibiotic.ecdc.europa.eu/en>

Visuomenė gali prisijungti prie antimikrobinio rezistentiškumo valdymo

Kiekvienas iš mūsų gali prisidėti prie veiksmų, padedančių užkirsti kelią antimikrobinio atsparumo problemos plitimui.

Reikėtų suprasti, kad antibiotikai turėtų būti kaip paskutinė gynybos linija kovojant su infekcija, ne pirmoji.

Daugelis infekcinių susirgimų po tam tikro laiko praeina savaime, net nevartojant antibiotikų, bet daugiau ilsintis lovoje, sveikai maitinantis, geriant daug skysčių.

Galima vartoti tik individualiai jums gydytojo išrašytus antibiotikus.

Būtina pabaigti visą išrašytų antibiotikų gydymo kursą.

Antibiotikai nemalšina skausmo ir negydo visų ligų.

Netinkamas vartojimas:

- kai nepabaigiamas vartoti visas paskirtas antibiotikų kursas;
- kai naudojami antibiotikai išrašyti kitam asmeniui;
- likę nuo buvusių gydymo kursų skirtingi antibiotikai vartojami skirtingoms infekcijoms gydyti;
- negalima antibiotikų vartoti savo nuožiūra, pirkti internetu, turgavietėje ar skolintis iš kaimyno.

Visais šiais atvejais gydymas antibiotikais būna nepagrįstas, netinkamas ar vartojamas virusiniams susirgimams gydyti.

Per didelį vartojimą - antibiotikai naudojami tokių infekcijų gydymui, kai šie vaistai yra nereikalingi arba neveiksmingi, pvz. gripo gydymui.

Antibiotikus būtina vartoti tik gydytojui paskyrus bei laikantis vartojimo nurodymų. Svarbu nesidalinti antibiotikais su kitais asmenimis bei nevertoti antimikrobinio vaistų, likusių po kitų ligų gydymo, net jei ir jaučiate panašius ligos simptomus.

Antibiotikų skyrimą gali sumažinti testas

Nuo 2016 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis yra kompensuojamas greitojo A grupės beta hemolizinio streptokoko antígeno nustatymo testo atlikimas 2–7 metų vaikams, susirgusiems viršutinėmis kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis.

„Šeimos gydytojais skatinami atlikti šį tyrimą, tam skiriama lėšų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF). Šis tyrimas yra palengvinimas šeimos gydytojams, kurie per keletą minučių gali tiksliau vaikams nustatyti viršutinių kvėpavimo takų infekcijų sukėlėjus. Atlikęs testą ir gavęs atsakymą, gydytojas turi akivaizdų įrodymą, kada reikia, o kada nereikia skirti antibiotikų". (informuoja – VLK)

Testas atliekamas norint nustatyti, ar asmuo yra streptokoko bakterijos, sukeliančios įvairias ligas (tonzilitą, faringitą, laringitą, nazofaringitą ir kitas ligas, galinčias pasireikšti sunkiomis formomis jų negydant), nešiotojas arba siekiant išsiaiškinti infekcijos kilmę, kuri gali būti bakterinė ar virusinė. Tik patvirtinus bakterinę infekcijos kilmę, galima teisingai parinkti gydymą ir skirti antibiotikus.

<https://nvsc.lrv.lt/lt/naujienos/antibiotiku-vartojima-gali-sumazinti-streptokoko-greitasis-testas>

Neteisingo antimikrobinių preparatų vartojimo pasekmės

Skiriant antibiotiką svarbu žinoti ne tik teigiamas jo savybes, bet ir galimus šalutinius reiškinius bei neigiamas pasekmes. Visada reikia prisiminti, kad antimikrobiniai vaistai veikia ne tik tą sukėlėją, kurį norime sunaikinti, bet ir visus organizme esančius mikroorganizmus, tame tarpe ir natūralią mikroflorą, kuri būtina natūraliai organizmo terpei palaikyti, saugo nuo ligas sukeliančių bakterijų. Dėl neracionalaus antibiotikų vartojimo vystosi disbakteriozė ir kiti virškinamojo trakto veiklos sutrikimai. Dažniausia nepageidaujama antibiotikų vartojimo pasekmė – sutrikusi žarnyno mikrofloros pusiausvyra ir antibiotikų sukeltas viduriavimas.

Neracionaliai paskyrus antibakterinį gydymą ligonis ilgiau nesveiksta, liga gali progresuoti ar įgauti lėtinę eigą. Gali būti maskuojama sunki infekcija, todėl ligoniui nesveikstant sunkiau nustatoma tiksli ligos bakteriologinė diagnozė (sukėlėjas) ir parenkamas tinkamiausias preparatas.

Stebint antibiotikų vartojimo didėjimą, lygiagrečiai stebimas ir bakterijų atsparumo augimas. Gausus ir neracionalus antimikrobinių preparatų vartojimas yra varomoji jėga bakterijoms evoliucionuoti, t. y. įgyti apsauginius mechanizmus prieš ilgą laiką sėkmingai naudotus antibiotikus.

<http://www.hi.lt/lt/antibiotikai-bendros-zinios.html>

Bakterijos tampa atsparios antibiotikams!

Atsakingas antibiotikų *skyrimas ir vartojimas* – tai kiekvieno iš mūsų indėlis į antibiotikų efektyvumo išsaugojimą bei sparčiai plintančio antimikrobinio atsparumo mažinimą.

Informuoja Antimikrobinio atsparumo valdymo grupė Tauragės apskrityje,

koordinadorius - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Tauragės departamentas